

I. A tényállás

1. A Törvényszék szellemi alkotás jogosulatlan használatából eredő igény érvényesítése iránt indított perben szakértőként rendelte ki a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala [a továbbiakban: SZTNH] mellett működő Iparjogvédelmi Szakértői Testületet [a továbbiakban: Szakértői Testület], abban a kérdésben, hogy a periratokban foglaltak szerinti know-how megfelel-e a szellemi alkotásokat a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján megillető védelem meghatározott feltételeinek.

2. A Törvényszék a szakértői vizsgálat lefolytatásához rendelkezésre bocsátotta a per iratait.

3. A Törvényszék szakértő kirendelésére (szakértői vélemény készítésére) vonatkozó végzése és a Szakértői Testület részére megküldött perbeli iratok alapján a körülmények az alábbiak szerint foglалhatók össze:

A felperesi társaság akkori beltájaként H. T. szabadalmi bejelentést tett a Magyar Szabadalmi Hivatalnál (MSZH) [az SZTNH akkori elnevezése]. A szabadalmi bejelentéshez H. T. csatolta a találmány leírását. A közzétételt követően a feltaláló részéről az újdonságkutatás alapján átdolgozott szabadalmi leírás és kivonat került benyújtásra. Az MSZH a szabadalmi bejelentést elutasította, mert az nem felelt meg a feltalálói tevékenység követelményének.

H. T. a felperesi társaság részére értékesítette a kizárólagos tulajdonát képező, a fenti szabadalmi bejelentés tárgyához kötött know-how-t. Az adásvételi szerződésben rögzítésre került, hogy a találmány szabadalmi bejelentése vizsgálat alatt áll, a végleges oltalmat még nem kapta meg.

A felperesi társaság jogosultja volt a "BÚZAHÚS" szövédjegynek; ennek oltalma megújítás hiányában megszűnt.

A felperesi társaság H. T. révén került kapcsolatba az I. rendű alperesi társasággal L. G.-n keresztül, aki annak 2004. januárjáig tagja és egyben ügyvezetője volt.

A II. rendű alperesi társaságot a B Kft., L. G. és a felperes alapították. Az alapítás célja búzahús termékek gyártása és forgalmazása volt.

Az I. rendű alperes 2003. évben Kalocsán tönkölybúzahús üzemet létesített; a gyártás megkezdéséhez szükséges gépeket a felperes bocsátotta rendelkezésre. A felperes 2004. február 1-jén gépbérleti szerződést kötött az I. rendű alperessel, de már ezt megelőzően a későbbiekben gyártandó búzahús termékek kikísérletezésére, próbagyártásra került sor az I.

¹ a szakértői vélemény bírósági megkeresés alapján, folyamatban lévő ügyben született

rendű alperes üzemében a korábban üzembe helyezett gépekkel. Ennek során kísérleti naplókat állítottak ki, rögzítették a recepteket, a jelenlévők nevét, beosztását, akik azokat aláírták. A kísérletezés eredményeként 2003. október 16-i dátummal elkészült a Búzahús „Csemege”, a Búzahús „Paprikás-Tönkölyös”, valamint a Búzahús „Tavaszi” szendvicsfeltét gyártmánylapja, amelyet az I. rendű alperes mint az élelmiszer termékeket előállító egység vezetője írt alá. A gyártmánylapok 2004. évben a kormányhivatal részére benyújtásra kerültek. Rajtuk az I. rendű alperes szerepelt mint élelmiszer előállító, aki a II. rendű alperes megbízásából folytat gyártást.

A próbagyártásokat követően is folyamatos volt a termékfejlesztés az I. rendű alperesi üzemben H. T. útmutatása alapján, aki meghatározta a kísérletezés irányát, és 2003. októberétől a pástétom termékek kifejlesztése is elkezdődött. A kísérletezések eredményeként 2006. évre legalább 12 búzafehérje alapú húspótló készítményt állítottak elő.

Időközben, a felperes és az I. rendű alperes know-how adásvételi szerződést kötött a felperes tulajdonát képező "BÚZAHÚS" védjeggyel ellátott termékcsalád vonatkozásában. Ebben rögzítették, hogy a szerződés tárgyát képező know-how a felperes kizárólagos tulajdona. A vételárat ... összegben határozták azzal, hogy az átadott know-how kiterjed a "BÚZAHÚS" védjeggyel ellátott termékcsalád gyártási eljárására, receptúráira, melyeket a felperes az adásvételi szerződés aláírásával egy időben átadott az I. rendű alperesnek. A felperes a vételárat kiszámlázta, azt az I. rendű alperes teljesítette; utóbb azonban a felperes a vételárat visszafizette, mivel a szerződés megkötésére okot adó gazdasági cél nem valósult meg.

Az I. rendű alperes kalocsai üzemében ellenőrzést tartottak, melynek során megállapították, hogy a termékek gyártmánylapjai az üzemben megtalálhatóak, mintát vettek az analitikai vizsgálatokhoz, és átvették a termékek gyártmánylapjait fénymásolatban. Az I. rendű alperesnél lefolytatott ellenőrzés kapcsán az ügyvezető úgy nyilatkozott, hogy az I. rendű alperes bérlte a felperes gépeit, amelyekkel gyártást végez, ugyanakkor megíusult a "BÚZAHÚS" márkavédett termékcsalád gyártási eljárás know-how-jának adásvétele, miután a szerződést módosították és a vételár visszafizetése is megtörtént. Az ügyvezető előadása szerint az I. rendű alperes bérgyártást végez a II. rendű alperes részére.

A felperes, mint jogosult és a II. rendű alperes, mint hasznosító 2006. február 1-jén licencszerződést kötött. Ebben a felperes kijelentette, hogy a "BÚZAHÚS" védjegy kizárólagos tulajdona, továbbá hogy "a BÚZAHÚS márkavédjeggyel védett találmányra és know-how-ra" H. T. feltalálóval olyan hasznosítási szerződést kötött, melynek értelmében a hasznosítás jogát a II. rendű alperesi hasznosító részére szabadon továbbadhatja teljes rendelkezési joggal. A 2. pont szerint a know-how-ra hasznosítási, a "BÚZAHÚS" védjegyre használati jogot engedélyez a felperes a II. rendű alperesnek, amely a névhasználatra, a bemutatott és betanított technológia szerinti búzahús termékek előállítására és forgalomba hozatalára, jelölésére, reklám- és marketing anyagokban való szerepeltetésre vonatkozik. *A II. rendű alperes a szerződés 3. pontjában elismerte, hogy a felperes a találmányban körülírt gyártási technológiát 2004-2005. években az I. rendű alperes - mint bérgyártó - dolgozóinak betanította, a gyártás beindításához szükséges információkat átadta, a termékek forgalomba*

hozatalához szükséges dokumentáció elkészítésében közreműködött. Rögzítették, hogy a II. rendű alperes a "BÚZAHÚS" védjegy használati jogának átadásáért 2006. január 1. napjától fix összegű díjat köteles megfizetni, ezen felül a know-how hasznosításáért a kereskedelmi átadási ár (árbevétel függvényében lépcsősen) meghatározott %-át, de minimum ... összeget. A licencia szerződés 7. pontjában a II. rendű alperes kötelezettséget vállalt, hogy az átadott és betanított technológiától, receptúráktól és gyártmánylapoktól csak a jogosulttal való egyeztetés és annak jóváhagyása után térhet el. A 12. pont értelmében a hasznosítási jogot a II. rendű alperes harmadik személynek nem adhatja tovább. A szerződés határozatlan időtartamra jött létre, amelyet a felek csak különösen indokolt esetben, közös megegyezéssel szüntethetnek meg, illetve az szerződésszegés esetén azonnali hatállyal – kártérítési igény érvényesítése mellett – megszűnik. Megegyeztek abban, hogy a szerződés közös megegyezéssel történő megszüntetése esetén a hasznosítási és védjegy használati jog megszűnik anélkül, hogy egymással szemben a szerződésben rögzített kötelezettségeken kívül bármely követeléssel élne, egyben rögzítették, hogy a hasznosító jogutód nélküli megszűnése esetén a hasznosítási jog is megszűnik.

A szerződés alapján a II. rendű alperes a 2006-2007. évekre, valamint 2008 januárjára vonatkozó védjegy használati díjakat megfizette.

A II. rendű alperes a 2008. november 18. napján kelt, felperesnek írott levelében bejelentette, taggyűlési határozat szerint a társaság 2008. december 31. napjával megszűnik, ezért ettől az időponttól a hasznosítási szerződést is megszüntnek tekinti, és a "BÚZAHÚS" elnevezést nem használja.

A felperes a szerződés megszűnésének közölt időpontját nem fogadta el, a szerződést továbbra is hatályosnak tekintette. Ezzel egyidejűleg visszamenőleges hatállyal kérte a forgalmi adatok kimutatását, a receptúrák és technológiai előírások, gyártmánylapok, valamint az alap- és segédanyagok, fűszerek, csomagolóanyagok beszállítói adatbázisának átadását.

A felperes terjesztett elő keresetet az I. és II. rendű alperesekkel szemben. A felperes keresete tárgyában a törvényszék rész- és közbenső ítéletet hozott, amelyet az Ítélet tábla helyben hagyott. A jogerős határozatokban - megállapításra került a II. rendű alperesnek 2006. január 1. és 2008. december 31. közötti időtartamra a "BÚZAHÚS" védjeggyel ellátott termékcsalád gyártására vonatkozó know-how után hasznosítási díj jogcímén fennálló fizetési kötelezettsége a felperes felé, és - ugyancsak megállapításra került, hogy az I. rendű alperes 2009. január-2011. február 29. között jogosulatlanul használta és hasznosította a

- Búzaburger; Gasztroburger; Rúdli; Standard; Snack;
- Csemege-, Paprikás-tönkölyös-, Tavaszi szendvicsfeltét;
- Tönkölyös-, Lecsós-tönkölyös, Szezámos pástétom

búzahús (búzafehérje alapú hússzerű) termékek gyártmánylapjait és ezzel megsértette a felperesnek a – 2010. június 22-ig "BÚZAHÚS" védjeggyel védett - termékcsalád gyártására vonatkozó, adott találmányon alapuló know-how-hoz mint szellemi alkotáshoz fűződő jogait.

A Kúria a fenti jogerős rész- és közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

A szakvélemény-kérésre a megismételt eljárásban került sor. A Szakértői Testületnek a Megkeresésben (T1) foglalt kérdéseken túlmenően a felperes által indítványozott kérdéseket is meg kell válaszolnia, amelyeket a Törvényszék a Megkeresés kiegészítéseként (T2) küldött meg.

II. A feltett kérdések

A Megkeresés és annak kiegészítése értelmében a szakértői vizsgálatnak a következő kérdésekre kell választ adnia:

A) A Törvényszék által feltett kérdések

I.) A kereseti, perbeli jogosultság alapjául hivatkozott, a perben csatolt know-how-t tartalmazó iratanyag alapján megállapítható-e, hogy az abban foglalt ismeret a feltaláló, H. T. által szabadalmaztatásra benyújtott és a felperes részére szerződéssel értékesített know-how-nak megfelel, illetve, hogy annak továbbfejlesztett változata?

II.) Mi a szakértő véleménye a know-how beazonosíthatóságára, és annak mibenlétére vonatkozóan?

III.) Mindezek alapján megállapítható-e, hogy a feltárt ismeretanyag eléri a szellemi alkotásokhoz a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján fűződő védelem szintjét?

B) A felperes által indítványozott, megválaszolandó kérdések

1.) A szabadalmi leírás egy az egyben tartalmazza-e a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának módszerére, gyártástechnológiájára, valamint azok összetevőire, receptúrájára vonatkozó ismeretet, tapasztalatot (a kérdések további részében együttesen: „Ismeret”)? Ha nem, a szabadalmi leírásban szereplő információ kevesebb vagy több-e az Ismeretnél, esetleg részleges átfedésben van-e azzal?

2.) A know-how fogalmi elemei azonosak-e a találmányok szabadalmaztathatósági feltételeivel? Ha nem, a szabadalmi bejelentés elutasítása kizárja-e az adott találmányhoz kapcsolódó know-how oltalomban részesítését?

3.) A peranyagban található információ alapján az Ismeretnek az akkori nevén Országos Találmányi Hivatal (Megjegyzés: helyesen Magyar Szabadalmi Hivatal, MSZH) által közzé nem tett része közkinccsé válhatott-e?

4.) Az MSZH által a szabadalmi bejelentéssel kapcsolatban közzétett információhoz képest a peranyagból megállapítható, továbbfejlesztett Ismeret tartalmaz-e eltérést, többletet? Ha igen, ez a többlet know-how-nak minősül-e?

5.) A peranyagban található információ alapján az alperesek rendelkeztek-e a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának módszerére, az ahhoz kapcsolódó technológiára, illetve az ilyen készítmények összetevőire, receptúrájára vonatkozó szükséges ismeretekkel, tapasztalatokkal?

6.) A peranyagban található információ alapján a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően az alperesek rendelkeztek-e ismeretekkel arról, hogy milyen gépek szükségesek a

búzafehérje alapú húspótló készítmények gyártásához, illetve hogyan kell a gyártósort összeállítani az optimális gyártókapacitás létrehozásához?

7.) A peranyagban található információ alapján az alperesek a felperestől független más forrásból szerezték-e meg az Ismeretet, annak továbbfejlesztett változatát, esetleg maguk végeztek-e a felperestől független kísérleteket, amelyek a felperesével azonos know-how létrejöttét eredményezhettek?

8.) A peranyagban található információ alapján a felperessel létrehozott jogviszony megelőzően az alpereseknél dolgozott-e olyan munkavállaló, aki - a felperestől függetlenül - az Ismerettel, illetve annak továbbfejlesztett változatával rendelkezett?

9.) A peranyagban található információ – így különösen a tanúvallomások alapján – megállapítható-e, hogy ki vett részt kreatívan, szellemi alkotóként a továbbfejlesztett Ismeret kidolgozásában? A gyártási próbák során kapott instrukciók végrehajtása ilyen kreatív tevékenységnek minősül-e?

10.) A peranyagban található információ alapján az Ismeret, illetve annak továbbfejlesztett változata mekkora vagyoni értékkel rendelkezik? Mi a magyarázata annak, hogy (i) a felek az Ismeretre, illetve annak továbbfejlesztett változatára szerződéses jogviszonyt alapítottak, amelyet az alperesek évekig nem kérdőjeleztek meg, és ami alapján fizetési kötelezettséget vállaltak; (ii) az alperesek az Információ továbbfejlesztett változatát a felek közötti jogviszony megszűnését követően is évekig hasznosították?

III. A Szakértői Testület eljárása

1. A Szakértői Testület a 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) által meghatározott feladatkörben, szervezeti és eljárási rendben, valamint a tényállásra irányadó jogszabályok rendelkezései alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.

2. Az R. értelmében a Szakértői Testület a feltett kérdések és a benyújtott iratok alapján alakítja ki a szakértői véleményt; a tények megállapítására nem végez külön bizonyítást. A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései tehát az ügy szerinti know-how-val kapcsolatos, a Törvényszék által megtekintésre megküldött periratokban foglalt ismertetésekben, valamint az ügy szerinti know-how-val összefüggő iparjogvédelmi aktusokra és oltalmakra (szabadalmi bejelentés, védjegyjog) vonatkozó – az iparjogvédelmi hatósági nyilvántartásban szereplő nyilvános – adatokon alapulnak, s csak azokra nézve helytállóak.

3. Ez a szakértői vélemény a vizsgált know-how-val kapcsolatos ügyben eljáró bíróságokat nem köti.

IV. A Szakértői Testület álláspontja

A Szakértői Testület a szakértői megkeresés kapcsán a Törvényszék és a felperes által feltett iparjogvédelmi vonatkozású kérdésekben kialakított álláspontját az alábbiakban fejteti ki:

A know-how jogintézménye

A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) [a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezéseket megállapító 2013. évi CLXXVII. törvény 1. §-ának értelmében alkalmazandó jogszabály] 86. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy a személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. A védelmi idő kezdetét és tartamát jogszabály határozza meg. A hivatkozott külön jogszabály, azaz a Ptk. módosításáról és egységes szövegéről szóló 1977. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról rendelkező 1978. évi 2. törvényerejű rendelet 4. §-ának (1) bekezdése a védelmi idő kezdetéről és tartamáról úgy rendelkezik, hogy a személyeket a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében a megkezdett vagy tervbe vett hasznosítás esetén a közkinccsé válásig illeti meg a védelem. A jogszabály tehát a védelmi idő kezdetét a hasznosítás megkezdésének, illetve tervbe vételének időpontjához köti – feltéve, hogy az ismeret és tapasztalat nem vált már korábban közkinccsé; ha pedig később válik közkinccsé, akkor addig az időpontig illeti meg a védelem.

A fenti jogszabályi rendelkezések értelmében – figyelemmel a rájuk épülő bírói gyakorlatra is – a Ptk. szerinti know-how fogalom elemei a következők:

- relatív titkossággal bír, azaz széles körben nem hozzáférhető (közkinccsé még nem vált);
- vagyoni értéket képvisel;
- gazdasági, műszaki vagy szervezési jellegű;
- jogosultja az a személy (jogalany), aki az ismeretet, tapasztalatot kifejlesztette, illetve a meglévő korábbi ismeretekből, tapasztalatokból leszűrte (szintetizálta);
- gyakorlati ismeretnek minősül, azaz nem valamilyen jelenség felismeréséről vagy általános szabály megalkotásáról van szó, hanem egy olyan – a gyakorlatban alkalmazható – ismeretről vagy tapasztalatról, amelynek a hasznosítása legalább tervbe van véve.

A know-how – ilyenként – nem áll iparjogvédelmi oltalom alatt, és hasznosítása nem sértheti másnak iparjogvédelmi oltalomból eredő jogát.

A know-how jellegű ismeretek közkinccsé még nem vált természetű az üzleti titok titkossági kritériumához képest szélesebb kört ölel fel. Ez azt jelenti, hogy nem kizárólag olyan információkról lehet ebben a körben beszélni, amelyek csupán egy szűk, meghatározható kör számára hozzáférhetőek (azaz szűk értelemben véve titkosak), hanem ide tartoznak az olyan – egyébként bárki számára hozzáférhető, de *speciális szempontok szerint csoportosított* – ismeretek is, amelyeknek *összeállítása* olyan mennyiségű munkaráfordítást igényel, amely miatt a felhasználni kívánó számára előnyösebb a kész ismeret megszerzése, mint a saját kutatásban való előállítás. Ez utóbbi esetben a know-how-t képező ismeretek és tapasztalatok nem az alapul szolgáló adatok titkossága miatt, hanem az összegyűjtésükhöz vagy a rendszerezésükhöz szükséges erőfeszítések nagysága miatt korlátozottan hozzáférhetőek.

Ehhez járul a bírói gyakorlat azon megállapítása, amely szerint „*az a tény, hogy a tudomány állásához kapcsolódó, feltételezett ismeret az adott megoldás előállításának lehetőségét az*

érintett szakmai kör részére nem zárja ki, önmagában nem eredményezi a megoldás közkinccsé válását [Ptk. 86. § (3) bek., 87. § (2) bek., 1978. évi 2. tvr. 4. § (1) bek.]” (BH1992. 391.). Ebből is világosan látszik, hogy a know-how relatív titkosságára (korlátozott hozzáférhetőségére) vonatkozó követelmény teljesülése esetről-esetre vizsgálendő, azaz a közkinccsé válásnak nincs olyan szigorúan és világosan rögzített zsinórmértéke, amely a szabadalmazhatósághoz szükséges abszolút újdonsághoz volna hasonlítható. Egy adott megoldás, amelyet a jogosult nem kezel titkosan (a vonatkozó szabályok szerint ez csupán az üzleti titok körében követelmény), mindaddig oltalmat élvezhet know-how gyanánt, amíg az érintett szakmai körökben nem terjed el annyira, hogy korlátozott hozzáférhetőségéről már nem lehet beszélni.

A vagyoni értékűség kritériuma, amelynek a forgalomképesség szükségszerű eleme, azt is maga után vonja, hogy a közkinccsé válás elkerüléséhez úgy a jogosultnak, mint az ismeret és tapasztalat hasznosítására szerződés alapján jogosulttá vált személynek jellemzően gazdasági érdeke fűződik, mivel az általa birtokolt, illetve felhasznált ismeret és tapasztalat – annak korlátozott hozzáférhetősége folytán – számára versenyelőnyt jelent. Ezt egészíti ki és erősíti meg a gazdasági, műszaki vagy szervezési jellegre történő utalás, és ezért tekinthető a know-how fogalmi elemének a *gyakorlati alkalmazhatóság* is, amely legalább a tervbe vett hasznosítást maga után vonja.

A know-how-nak lényeges tulajdonsága, hogy – mint ilyen – nevesített iparjogvédelmi oltalom alatt nem áll. Ennek a know-how védelméből fakadó jogokra nézve fontos következményei vannak. Egy lajstromozatlan – és ilyenformán bizonytalan (eseti megítélést igénylő) kezdetű és lejáratú, ráadásul titokban tartott tárgyú – oltalom *nem garantálhatja az ismeret kizárólagos hasznosításának jogát* a jogosultnak, azaz a know-how védelem megsértése *csak az ismeret jogszerűtlen megszerzése vagy az azzal való visszaélés* által valósulhat meg. A védelemnek ez a relatív természete azt eredményezi, hogy az ismereteknek a jogszerűen megszerzett termékből való kikövetkeztetése (mérnöki visszafejtés), a know-how tárgyát képező ismeretek független (párhuzamos) kifejlesztése, valamint az érintett információk jóhiszemű (pl. kiállításon vagy kiadványból történő) megszerzése kizárják a jogosultnak az ezeket megvalósító személyekkel szembeni fellépését.

Lényeges kérdéseket vet fel a know-how-hoz kapcsolódó jogok gyakorlására jogosult személy megállapításának kérdése is. A Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése úgy fogalmaz, hogy a személyeket védelem illeti meg „...*ismereteik és tapasztalataik tekintetében is*”. Ebből az következik, hogy a know-how védelem *eredeti jogosultjának* az minősül, aki tevékenysége során az adott ismeretet vagy tapasztalatot kifejlesztette, illetve szintetizálta.

A know-how védelem ernyője alá vonni kívánt ismeretek írásos rögzítettsége (azaz a „tárgyasult forma” követelménye) nem jogszabályi kitétel, azaz önmagában nem fosztja meg az ismereteket a know-how minőségtől az a tény, hogy a szóban forgó ismeret ilyenként nincs dokumentálva. A vagyoni értékűség igazolásához, illetve a védelem alatt álló ismeretek körének megállapításához, azaz a védelem tárgyának azonosításához azonban hozzájárul, ha az érintett ismeretek csoportja jól körülírható, és valamilyen formában rögzítésre kerül.

A védelem lajstromozatlan mivoltából következik az is, hogy a védelemre hivatkozó személynek kell bizonyítania azt, hogy a másik fél a védelem alatt álló ismeretet vagy tapasztalatot hasznosítja, ilyen bizonyítás hiányában pedig az igény nem tekinthető megalapozottnak. Ezt a BH2000. 243.-ban olvasható bírói döntés is megerősíti, amikor – igaz, a „hézagmentes oltalom” kontextusában – kimondja, hogy „külön jogszabály hatálya alá nem tartozó műszaki ismeretek védelme iránti perben a jogosultnak kell bizonyítania, hogy annak eredményeit az alperes elsajátította vagy felhasználta”.

A Szakértői Testület válasza a feltett kérdésekre

A) A Törvényszék által feltett kérdések

A Szakértői Testület elsőként a Törvényszék II.) kérdését válaszolja meg:

Mi a szakértő véleménye a know-how beazonosíthatóságára és annak mibenlétére vonatkozóan?

A felperes és a II. r. alperes 2006. február 1. napján "Védjegyhasználati, találmány és know-how hasznosítási szerződést" kötöttek (D5).

A perbeli know-how tartalmának (mibenlétének) megállapításához azt kellett vizsgálni, hogy milyen gazdasági, műszaki és szervezési ismeretek és tapasztalatok álltak a II. r. alperes rendelkezésére a D5 hasznosítási szerződés létesítésekor a szerződés szerinti tárgyban, amelyeket (akkor, vagy addigra) a felperes adott át számára valamilyen formában, és amely ismereteket és tapasztalatokat a felperes szerezte meg, fejlesztette ki, illetve szintetizálta, illetve, amelyek hasznosítására és a hasznosítás jogának átadására szerződés alapján jogosult volt. A know-how beazonosítható tartalmát az erre vonatkozó perbeli dokumentumok és tanúvallomások alapján kellett megállapítani, figyelembe véve nem csupán a bizonyítékok betű szerinti tartalmát, hanem az azokból közvetlenül és egyértelműen levezethető – szükségszerű – következményeket is.

H. T., a felperesi társaság akkori beltagja szabadalmi bejelentést tett. A közzétételt követően a feltaláló átdolgozott szabadalmi leírást nyújtott be. Ezt a leírást kell tekinteni a találmány ismertetése azon verziójának, amelynek alapján H. T. a szabadalmat igényelte. [A szabadalmi bejelentés utóbb elutasításra került].

A D3 szabadalmi leíráshoz tartozó 1. igénypont, amelyik a találmány szerinti általános megoldás alapvető jellemzőit tartalmazza, a következőképpen határozza meg a szabadalmi igény tárgyát:

"1. Eljárás búzafehérje alapú húspótló készítmények előállítására búzaőrleményből kioldott, vagy porított vitális vagy inaktív 75-96 %-os tisztaságú búzafehérje, víz, növényi zsír, inaktív élesztőpehely, fűszerek, só adagolásával, összekeverésével, hőkezelésével, csomagolásával azzal jellemezve, hogy 20-40 tömeg % búzafehérjét, 30-50 tömeg % vizet, 5-20 tömeg % növényi zsírt, 2-5 tömeg % porított fűszert és sót magas fordulátú homogenizáló

berendezésben összekeverünk, majd különböző formájú csomagolóanyagokba töltünk, 70-90 fok C-on hőkezeljük, visszahűtjük."

Kétséget kizáróan a szabadalmi bejelentés tárgya az, ami a D5 Védjegyhasználati, találmány és know-how hasznosítási szerződésben több helyen is "találmány" megjelöléssel szerepel, H. T. feltaláló személyére is utalva.

A D5 szerződés 6. pontja szerint *"Felek megegyeztek, hogy fenti találmányban és know-how-ban körülírt gyártási eljárás alapján a megadott receptúrák, technológiák felhasználásával Hasznosító termékeket állít elő."* **Az előállítandó termékek – a találmány tárgyának megfelelően - búzafehérje alapú húspótló ("BÚZAHÚS") készítmények; az előállításukra szolgáló részletes, gyakorlati ismeretek összessége pedig a D5 hasznosítási szerződés tárgyát képező know-how, amely magában foglal:**

- **műszaki ismereteket és tapasztalatokat (a találmány szerinti eljárásra épülő gyártástechnológia megvalósításához szükséges, illetve azt elősegítő ismereteket és tapasztalatokat: terméksor összeállítása, az egyes termékek receptúrái, technológiai utasítások, berendezések típusának és kapacitásának megadása, elrendezésük meghatározása, próbák és minőségellenőrzések utasításai);**

- **a termékek üzemszerű előállításához szükséges, illetve azt elősegítő gazdasági, illetve szervezési jellegű ismereteket és tapasztalatokat (például beszerzési források listája).** Megjegyzés: a fent felsorolt műszaki ismeretek és tapasztalatok egy része üzleti (terméksor összeállítása), illetve üzemszervezési (próbák és minőségellenőrzések utasításai) jellegű is.

A Szakértői Testület a perbeli iratok alapján megállapította, hogy a felperesi társaság – döntően H. T. személyén keresztül – rendelkezett vagyoni értékű ismeretekkel és tapasztalatokkal búzafehérje alapú húspótló készítmények előállítására, ezen belül konkrétan a találmány szerinti eljárásra épülő gyártástechnológia gyakorlati megvalósítására vonatkozóan. Ezt alátámasztja a H. T. és az felperes között 1999.08.16. napján létrejött adásvételi szerződés (D8 irat), amelynek tárgya kifejezetten a szabadalmi bejelentés (akkor még reménybeli szabadalom) tárgyához kötött know-how. A szerződéssel a felperesi társaság teljes körű jogot szerzett a know-how hasznosítására, beleértve a hasznosítás jogának átadását is, amely körülmény a D5 hasznosítási szerződés 1. pontjában is feltüntetésre került. Ugyancsak alátámasztja a fenti tárgyú vagyoni értékű ismeretek és tapasztalatok tényleges és jogszerű birtoklását az a tény, hogy a felperes 2003.08.11. napján szerződést kötött az I. r. alperessel a "BÚZAHÚS" márkavédett termékcsalád gyártási eljárási know-how-jának adásvétele tárgyában (D31 irat), és annak vételárát az I. r. alperes megfizette a felperesi társaságnak (utóbb a felperes a vételárát visszafizette, mivel a szerződés megkötésére okot adó gazdasági cél nem valósult meg).

A D5 hasznosítási szerződés 2. pontja szerint: *"Jogosult kijelenti, hogy élve fenti jogával, a tárgyi találmányra és know-how-ra vonatkozó hasznosítási jogot... enged hasznosítónak... a bemutatott és betanított technológia szerinti Búzahús termékek előállítására és forgalomba hozatalára, jelölésére, reklám és marketing anyagokban e szerződés feltételei szerint";*

továbbá a D5 hasznosítási szerződés 3. pontja szerint: *"Hasznosító elismeri, hogy jogosult a tárgyi találmányban körülírt gyártási technológiát 2004-2005 években hasznosítónak*

betanította az I. r. alperes (mint bérgyártó hely) e feladattal megbízott dolgozóinak, a gyártás beindításához szükséges információkat átadta, a termékek forgalomba hozatalához szükséges dokumentáció elkészítésében közreműködött".

A fentiekből az következik, hogy míg a "BÚZAHÚS" termékek előállítására vonatkozó know-how hasznosításának jogát a II. r. alperes szerezte meg, addig a know-how-t *ténylegesen* az I. r. alperesen keresztül bocsátotta a felperes a II. r. alperes rendelkezésére. Így a know-how tartalmát (az átadott ismeretek és tapasztalatok teljes körét) az I. r. alperes működésében, ezen belül különösen a felperes és az I. r. alperes kapcsolatában kell keresni. Az átadott ismereteket és tapasztalatokat (a "tudásanyagot") rögzítő dokumentumok (mindegy, hogy azok a felperes vagy az I. r. alperes részéről kerültek rögzítésre, ha a "tudásanyag" a felperestől származott) jogosultja a D5 hasznosítási szerződés megszűnéséig a II. r. alperes volt, azonban de facto az I. r. alperes rendelkezésére kellett azoknak állniuk (ugyancsak a D5 hasznosítási szerződés megszűnéséig), mivel ott történt a gyártás. Ugyanakkor az átadott ismeretekre és tapasztalatokra azok tartalmi ismertetése nélkül is utalhatnak dokumentumok és egyéb tények, ide értve a legyártott termékeket is.

A "BÚZAHÚS" termékek előállításával kapcsolatosan átadott ismeretek és tapasztalatok közül nem csupán azokat lehet és kell a felpereshez kötni, amelyek a felperes részéről (is) aláírt dokumentumokon szerepelnek. A felperes és az I. r. alperes 2003-ban kezdődött kapcsolata (összefüggésben a II. r. alperesi társaság megalapításával és működésének beindításával), e kapcsolat jellege, célja, időrendisége, egyes történések dokumentumai azt bizonyítják, hogy a felperes által átadott ismereteknek és tapasztalatoknak meghatározó szerepük volt a találmány szerinti eljárásra épülő gyártástechnológia gyakorlati megvalósításában, vagyis a "BÚZAHÚS" termékek kimunkálásában és üzemzerű gyártásuk lehetővé tételében. Ezt egyes tanúvallomások is megerősítették, más tanúvallomások pedig nem cáfolták.

H. I. tanúvallomása (D34):

"H. úr... irányításával történtek a próbagyártások"

"H. úr volt az "elmélet", én voltam a "gyakorlat"..."

"mindaddig, amíg H. úr ott volt, a termék tekintetében az ő szava döntött, ő volt a meghatározó"

"Azt követően, hogy H. T. elment, gyakorlatilag "senki sem volt", aki a gyártás egyes termékösszetevőivel kapcsolatos változásokat levezényelte volna, ill. ezzel kapcsolatosan utasítást adott volna részemre"

L. G. tanúvallomása (D34):

"ezeket a termékeket H. úrék hozták magukkal"

"H. T.-vel való kapcsolatot megelőzően az I. r. alperes egyáltalán nem foglalkozott bűzahús gyártással. Ez teljesen ismeretlen volt ennek a cégnek a részére. A felperes, az általam előbbieken említett 4-5 termék tekintetében hozta a gyártástechnológiát, ill. magát az előállításhoz szükséges gépeket is összeállította. A termékfejlesztésbe H. úron kívül más nem szólt bele, az új termékek kapcsán velem egyeztetett H. úr."

Azok a perbeli dokumentumok, amelyek a know-how tárgyát képező egyes ismereteket és tapasztalatokat rögzítenek, illetve amelyek az ismeret- és tapasztalatátadás tényére utalnak, a következők:

D28 - Kísérleti naplók búzahús termékek receptjével és előállítási technológiájával (összesen 10 napló, 2003.03.15. - 2003.09.25. időszak). A Szakértői Testület megjegyzi, hogy bár az elvégzett kísérletek elvben nem képezik részét az átadott ismereteknek (hiszen amivel kísérleteznek, az még nincs "kész"), a jelen esetben annyiban más a helyzet, hogy a kísérleteket a későbbi gyártó, az I. r. alperes üzemében, a gyártásért felelős személyek gyakorlati közreműködésével vagy jelenlétében végezték, és a kísérletek a "BÚZAHÚS" termékek receptjeinek és technológiai lépéseinek finomítását jelentették. Így a technológia megismerése, begyakorlása már ebben az időszakban hozzájárult az érintett személyek esetében az ismeretek és tapasztalatok átvételéhez.

D24 – Felperes – I. r. alperes: Jegyzőkönyv próbagyártás kéréséről két termék vonatkozásában, változtatásokkal, 2003.11.19.

D25 - Felperes – I. r. alperes: Két termék receptúrájának és előállítási technológiájának átadása.

D15 - Három "BÚZAHÚS" termék kézzel írt gyártmánylapja (Paprikás-tönkölyös szendvicsfeltét; Csemege szendvicsfeltét; Tavaszi szendvicsfeltét).

D18 - Három "BÚZAHÚS" termék gyártmánylapja, 2003.10.16. Ezek az I. r. alperesnél tartott ellenőrzés (2004.04.01.) során bekért, a hatóság által visszaigazolt gyártmánylapok – tartalmuk a D15 gyártmánylapokéval megegyezik.

D33 – Az I. r. alperesnél tartott üzemellenőrzésének jegyzőkönyve, 2004.04.01. "BÚZAHÚS" termékeket találtak, pl. Tavaszi szendvicsfeltétet (ezek tehát a kérdéses időpontban már léteztek); utalás van a jegyzőkönyvben a szabadalmi háttérre, valamint a gyártmánylapok átvételére fénymásolatban (ezek a D18 gyártmánylapok).

D17 - A kormányhivatal tájékoztatója a Búzahús termékcsalád I. r. alperes részére kiadott előállítási engedélyéről (amelynek időpontja 2004.01.21., vagyis korábban az I. r. alperes nem rendelkezett engedéllyel búzafehérje alapú húspótló készítmények gyártására), továbbá "BÚZAHÚS" termékek mintavételéről és D18 gyártmánylapjairól.

D27 - "BÚZAHÚS" termékek receptúrai és előállítási technológiájuk. Összesen 14 termék; a terméklapokon feltüntetett dátum 2004.02.11. és 2004.08.27. közötti. A termékek sorrendben:

Csemege szendvicsfeltét; Tavaszi szendvicsfeltét; Paprikás-tönkölyös szendvicsfeltét; Szezámos pástétom; Lecsós pástétom; Tönkölyös pástétom; Búzaburger; Standard; Virsli (csemege); Konzerv alapanyag; Tönkölyös csemegerúd; Sajtos csemege szendvicsfeltét; Búzaszemes parasztkolbász; Tönkölyös-paprikás kolbász.

D21 - Felperes – I. r. alperes "Gépek átadás-átvételi és üzembe helyezési jegyzőkönyve" 2003.03.11.

D22 - Felperes – I. r. alperes "Klipszelógép üzembe helyezési jegyzőkönyv", 2003.05.24. A jegyzőkönyv kifejezetten feltünteti, hogy a gép átvétele "BÚZAHÚS" termékek gyártásához történik.

D10 - Felperes – I. r. alperes Gépbérleti szerződés, 2004.02.01.

D23 - Felperes – I. r. alperes: A megrendelendő áruk listája a szükséges információkkal: mennyiségek, beszerzési források és elérhetőségük, 2003.08.13.

D11 - Felperes – I. r. alperes: A "BÚZAHÚS" termékcsalád gyártásához szükséges alap- és segédanyagok listája a beszerzési forrásokkal és elérhetőséggel, 2004.07.06.

D26 – II. r. alperes. – felperes: Havi áruforgalmi lista, 2004.06.21. A lista a Csemege szendvicsfeltétből, Paprikás-tönkölyös szendvicsfeltétből, Tavaszi szendvicsfeltétből, Rúdliból és Búzaburgerből értékesített mennyiségeket igazolja vissza.

D6, D7 - "BÚZAHÚS" termékcímkek. Összesen 9 termékcímke az egyes termékek megnevezésével és az összetevők felsorolásával.

Bár a "BÚZAHÚS" termékcsaládhoz tartozó termékek alperesek általi gyártásának, illetve forgalomba hozatalának ténye önmagában nem lenne teljes értékű bizonyíték, de meggyőzően hozzájárul annak a bizonyításához, hogy a perbeli know-how mint vagyoni értékű ismeret és tapasztalat létezett, átadásra került, és az alperesek felhasználták, tekintettel arra, hogy nem merült fel olyan – tartalmilag is értékelhető – bizonyíték és információ, amely szerint az alperesek más forrásból, vagy saját erőfeszítés eredményeként szerezték volna meg azokat a speciális ismereteket és tapasztalatokat, amelyek a "BÚZAHÚS" termékcsalád kialakításához és üzemszerű előállításához szükségesek voltak.

Alappal valószínűsíthető, hogy a "BÚZAHÚS" termékek I. r. alperes üzemében ténylegesen megtörtént előállítása – legalább részben – a felperes által átadott ismereteken és tapasztalatokon alapult.

A Szakértői Testület itt megjegyzi, hogy *a know-how keretében átadott ismereteknek nem szükséges "hézagmenteseknek" lenniük, azaz nem feltétel, hogy egy gyártási technológiát minden elemében és a legapróbb részletekig meghatározzanak. Ha egy know-how valamely termék gyártási technológiájának akárcsak egy, de különösen több eleméhez hasznosítható ismeretekkel járul hozzá, és azokat ténylegesen hasznosítják (avagy a hasznosítását tervbe veszik), akkor megállapítható, hogy a termék előállítása részben a know-how ismeretanyagán alapul.*

A periratokban foglaltak szerinti, szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapuló know-how olyan – alkotó jellegű tevékenység eredményének tekinthető – gyakorlati ismereteket és tapasztalatokat foglal magában, amelyek búzafehérje alapú hússzerű termékekre és előállítási technológiájukra vonatkoznak.

A "BÚZAHÚS" termékcsalád kialakítása, az egyes termékek receptúrái, a technológiai utasítások, a szükséges berendezések jellemzőinek meghatározása (a "BÚZAHÚS" termékeket gyártó üzem komplett berendezése), a "BÚZAHÚS" termékcsalád gyártásához szükséges anyagok listája a beszerzési forrásokkal lehetővé tették, illetve jelentősen elősegítették az egyes – eltérő paraméterekkel rendelkező – "BÚZAHÚS" termékek üzemszerű előállítását.

A Szakértői Testület véleménye szerint a know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok tartalma a fentiek szerint beazonosítható és átadásuk megtörténte megállapítható.

A Törvényszék I.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A kereseti, perbeli jogosultság alapjául hivatkozott, a perben csatolt know-how-t tartalmazó iratanyag alapján megállapítható-e, hogy az abban foglalt ismeret a feltaláló, Heller Tibor által szabadalmaztatásra benyújtott és a felperes részére az 1999. augusztus 16-iki szerződéssel értékesített know-how-nak megfelel, illetve hogy annak továbbfejlesztett változata?

A Szakértői Testület a kérdés hiánytalan megválaszolására törekedve felhasználja a Törvényszék II.) kérdésére adott válasz egyes, ide is tartozó részleteit.

H. T. feltaláló *nem* a később (1999.08.16-án) szerződéssel a felperes részére értékesített know-how-t nyújtotta be szabadalmaztatásra, hanem az annak alapjául szolgáló "Eljárás gabonából készített, magas fehérjetartalmú hússzerű anyag, és ebből előállított készítmények gyártására" című találmányt.

A találmány feltárására vonatkozó törvényi rendelkezés [a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) 60. §-ának (1) bekezdése] értelmében "A szabadalmi bejelentésben olyan módon és részletességgel kell feltárni a találmányt, hogy azt szakember a leírás és a rajz alapján meg tudja valósítani"... (ahol a "szakember" szabadalomjogi fikció, amelyet nem lehet bárkire értelmezni, akit köznyelvi értelemben szakembernek neveznek).

A bejelentőnek nem kötelessége a találmány legelőnyösebbnek vélt megvalósítási módjait ismertetni a leírásban, ám ha megteszi, a szabadalmi leírás alapján a gyakorlatban akkor sem "indulhat a gyártás". A találmány – valamilyen mértékben – mindig az *általános* megoldását adja a műszaki problémának. A szakembernek, ha ezt a feladatot kapja, még számos munka-, anyag-, eszköz-, idő- és költségigényes feladatot kell elvégeznie, rész-problémát kell megoldania *a szabadalmi leírásból nyert ismeretek körében* ahhoz, hogy gyártható legyen valamely konkrét termék, illetve üzemszerűen használható legyen valamely konkrét eljárás – a találmány jellemzői által meghatározott körön belül. Ehhez járul, hogy egy termék gyártásához, illetve egy eljárás üzemszerű használatba vételéhez olyan járulékos intézkedések is szükségesek, amelyek nem részei a találmánynak, a legtöbb esetben nem is szerepelhetnek a szabadalmi leírásban.

Itt jut szerephez a know-how, amelynek vagyoni értékét az adja, hogy a hasznosító olyan – korlátozottan hozzáférhető – tudáshoz (ismeretekhez és tapasztalatokhoz) jut általa, amelyek révén megtakaríthatók vagy lecsökkenthetők a fent felsorolt, egyébként elkerülhetetlen ráfordítások. Ez a magyarázata annak, hogy a szabadalmi licencia vevők legtöbbször know-how átadását *is* igénylik. *Ha* – mint a perbeli esetben is – *a know-how szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapul, akkor értelemszerűen a szabadalmi leírásból nyerhető ismereteken túlmenő, vagyoni értékű ismereteket és tapasztalatokat kell tartalmaznia ahhoz, hogy valóban know-how-nak minősüljön.*

A fentiekkel összhangban két lényeges megállapítást kell tenni:

- a szabadalmi bejelentés közzétételéből nem következik az, hogy az adott találmányon alapuló know-how tartalma közkinccsé válik, és
- a szabadalmi bejelentésnek a feltalálói tevékenység hiánya miatti elutasításából nem következik az, hogy az adott találmányon alapuló know-how nem képviselhet vagyoni értéket.

A Szakértői Testület a perbeli iratok alapján megállapította, hogy a felperesi társaság – döntően H. T. személyén keresztül – rendelkezett vagyoni értékű ismeretekkel és tapasztalatokkal búzafehérje alapú húspótló készítmények előállítására. Ezt alátámasztja a H. T. és a felperes között 1999.08.16. napján létrejött adásvételi szerződés (D8 irat), amelynek tárgya kifejezetten *a szabadalmi bejelentés tárgyához kötött know-how*. A szerződéssel a felperesi társaság teljes körű jogot szerzett a know-how hasznosítására, beleértve a hasznosítás jogának átadását is. Nem ismert, ugyanakkor a Szakértői Testület véleménye szerint nincs jelentősége annak, hogy H. T. feltalálónak, illetve a szerződés alapján jogosulttá vált felperesnek az ismeretei és tapasztalatai milyen körre terjedtek ki 1999.08.16. napján a találmányon alapuló know-how tekintetében, de teljesen életszerűtlen azt feltételezni, hogy kizárólag arra korlátozódtak, ami a szabadalmi bejelentés leírásában olvasható.

Történetileg az állapítható meg a per irataiból, hogy a felperes már 2003-ban, az I. r. alperessel létesített kapcsolat kezdetén is rendelkezett konkrét "BÚZAHÚS" termékek előállítási technológiájára vonatkozó "majdnem kész" ismeretekkel. Ezt alátámasztják a kérdéses időből származó receptúra leírások és más dokumentumok, és ugyanezt erősítette meg L. G. tanúvallomása (D34) is, aki úgy emlékezett, hogy *"a felperes... 4-5 termék tekintetében hozta a gyártástechnológiát..."*. A későbbiekben a felperes kidolgozta, egyszersmind megismertette az I. r. alperes dolgozóival és vezetőivel a know-how további elemeit, amit a D5 Védjegyhasználati, találmány és know-how hasznosítási szerződés megkötésének időpontjáig (2006.02.01.) teljesített.

A H. T. és a felperes közötti fent említett szerződéskötés időpontjában (1999.08.16.) a szabadalmi bejelentés még vizsgálat alatt állt, amit fel is tüntettek a szerződés 3. pontjában. Később azonban az MSZH a szabadalmi bejelentést elutasította, így a felperes iparjogvédelmi oltalomra nem hivatkozhatott, hanem csakis – a tényszerűen a találmányon alapuló – know-how hasznosításával, illetve a hasznosítás jogának átadásával értékesíthette a "BÚZAHÚS" termékek előállítási technológiájára vonatkozó ismereteit és tapasztalatait, amelyek szükségképpen meghaladták a szabadalmi leírásból nyerhető ismereteket, az alábbiak szerint:

A D3 szabadalmi leíráshoz tartozó 1. igénypont szövegét a Törvényszék II. kérdésére adott válasz keretében idéztük. Ott látható, hogy búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításához előírányzott összetevők aránya (a termék találmányoknál szokásos módon) től-ig határokkal van megadva, és a gyártástechnológiának csak a minden terméktípusra egységesen érvényes lépései vannak rögzítve, melynek értelmében az összetevőket magas fordulátú homogenizáló berendezésben összekeverik, különböző formájú csomagolóanyagokba töltik, 70-90 fokon hőkezelik, majd visszahűtik.

Ehhez képest a perbeli know-how, amelyre a felperes a D5 szerződés alapján hasznosítási jogot engedett a II. r. alperesnek, a Törvényszék II.) kérdésére adott válaszában ismertetett komplex tartalommal bír, és olyan *gyakorlati ismereteket és tapasztalatokat* foglal magában, amelyek egy széles termékkör, a "BÚZAHÚS" termékcsalád kialakítását, valamint az egyes – eltérő paraméterekkel rendelkező – "BÚZAHÚS" termékek üzemszerű előállítását lehetővé tették, illetve jelentősen elősegítették.

A Szakértői Testület megállapította, hogy a per tárgyát képező know-how olyan – döntően műszaki, kisebb részben üzleti és szervezési – vagyoni értékű ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, amelyek a perbeli iratokból – és csakis azokból – megismert információk alapján nem váltak közkinccsé.

Mivel a know-how szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapul, helyénvaló olyan módon is minősíteni, hogy a szabadalmi leírásból nyerhető ismereteken túlmenő, alkotó jellegű tevékenység eredményének tekinthető, hasznosítható ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, más szóval továbbfejlesztést jelent.

A Törvényszék III.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

Mindezek alapján megállapítható-e, hogy a feltárt ismeretanyag eléri a szellemi alkotásokhoz a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján fűződő védelem szintjét?

A személyeket védelem illeti meg a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében is. [Ptk. 86. §. (4)]

A személyeket a vagyoni értékű gazdasági, műszaki és szervezési ismereteik és tapasztalataik tekintetében a megkezdett vagy tervbe vett hasznosítás esetén a közkinccsé válásig illeti meg a védelem. [1978. évi 2. tvr. 4. § (1)]

A Szakértői Testület álláspontja szerint – a törvényi rendelkezésekkel összhangban – az ismeretanyag abban az esetben éri el a szellemi alkotásokhoz a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján fűződő védelem szintjét, ha

- alkotó tevékenység eredménye olyan értelemben és mértékben, hogy az ismeret kifejlesztését, illetve a meglévő korábbi ismeretekből, tapasztalatokból történt leszűrését (szintetizálását) jelenti;

- az ismeretanyagban foglalt ismeretek és tapasztalatok gazdasági, műszaki, vagy szervezési jellegűek;

- gyakorlati, hasznosítható ismeretek és tapasztalatok;

- a hasznosításukat megkezdték vagy tervbe vették

- de nem váltak még közkinccsé, és

- vagyoni értéket képviselnek.

A Törvényszék I.) és II.) kérdésére adott válaszában a Szakértői Testület – elemzés és indokolás kíséretében – megállapításokat tett minden olyan feltétel tekintetében, amelyeknek

a teljesülése elengedhetetlen ahhoz, hogy a know-how a szellemi alkotásokat a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján megillető védelemben részesülhessen. Ezeket a megállapításokat az alábbiakban felsorakoztatjuk:

- A periratokban foglaltak szerinti, szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapuló know-how olyan – alkotó jellegű tevékenység eredményének tekinthető – gyakorlati ismereteket és tapasztalatokat foglal magában, amelyek a "BÚZAHÚS" termékcsalád kialakítását, valamint az egyes – eltérő paraméterekkel rendelkező – "BÚZAHÚS" termékek üzemszerű előállítását lehetővé tették, illetve jelentősen elősegítették.

- A periratok alapján a know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok tartalma beazonosítható és átadásuk megtörténte megállapítható.

- A know-how döntően műszaki, kisebb részben üzleti és szervezési ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz.

- Alappal valószínűsíthető, hogy a "BÚZAHÚS" termékek I. r. alperes üzemében ténylegesen megtörtént előállítása – legalább részben – a felperes által átadott ismereteken és tapasztalatokon alapult.

- A felperes jogszerűen szerezte meg a találmányon alapuló know-how tárgyát képező ismereteket és tapasztalatokat, azokat ténylegesen birtokolta, és jogosult volt a hasznosítás jogának átadására a II. r. alperes részére.

- A know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok a perbeli iratokból – és csakis azokból – megismert információk alapján nem váltak közkinccsé.

- A know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok vagyoni értéket képviselnek.

A Szakértői Testületnek a fentiek értelmében – a per irataiból és csakis azokból megismerhető tények és körülmények alapján – az a véleménye, hogy a perbeli know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok tekintetében a szellemi alkotásokat a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján megillető védelem valamennyi feltétele teljesül.

B) A felperes által indítványozott, megválaszolendő kérdések

A felperes 1.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A szabadalmi leírás egy az egyben tartalmazza-e a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának módszerére, gyártástechnológiájára, valamint azok összetevőire, receptúrájára vonatkozó ismeretet, tapasztalatot (a kérdések további részében együttesen: „Ismeret”)? Ha nem, a szabadalmi leírásban szereplő információ kevesebb vagy több-e az Ismeretnél, esetleg részleges átfedésben van-e azzal?

Mivel a periratokban foglaltak szerinti know-how szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapul, a szabadalmi leírásban közölt ismereteket értelemszerűen magában foglalja. Ugyanakkor a szabadalmi leírásból nyerhető ismereteken túlmenő, vagyoni értékű, gyakorlati, hasznosítható ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, más szóval továbbfejlesztést jelent.

A felperes 2.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A know-how fogalmi elemei azonosak-e a találmányok szabadalmaztathatósági feltételeivel? Ha nem, a szabadalmi bejelentés elutasítása kizárja-e az adott találmányhoz kapcsolódó know-how oltalomban részesítését?

A jogszabályi rendelkezések értelmében – figyelemmel a rájuk épülő bírói gyakorlatra is – a know-how fogalom elemei a következők:

- relatív titkossággal bír, azaz széles körben nem hozzáférhető (közkinccsé még nem vált);
- vagyoni értéket képvisel;
- gazdasági, műszaki vagy szervezési jellegű;
- jogosultja az a személy (jogalany), aki az ismeretet, tapasztalatot kifejlesztette, illetve a meglévő korábbi ismeretekből, tapasztalatokból leszűrte (szintetizálta);
- gyakorlati ismeretnek minősül, azaz nem valamilyen jelenség felismeréséről vagy általános szabály megalkotásáról van szó, hanem egy olyan – a gyakorlatban alkalmazható – ismeretről vagy tapasztalatról, amelynek a hasznosítása legalább tervbe van véve.

Az Szt. 1. §-ának (1) bekezdése alapján szabadalmazható minden új, feltalálói tevékenységen alapuló, iparilag alkalmazható találmány a technika bármely területén.

Mіндеzek alapján megállapítható, hogy a know-how – a gazdasági, műszaki vagy szervezési jellegű ismereteket megillető védelem – fogalmi elemei nem azonosak a találmányok szabadalmaztathatósági feltételeivel.

Az adott ügy összes körülményének ismeretében, azok mérlegelésével dönthető el, hogy valamely szabadalmi bejelentés elutasítása kizárja-e a találmányhoz kapcsolódó know-how oltalomban részesítését. Lényeges kérdés lehet ebből a szempontból, hogy a szabadalmi bejelentés tárgyának esetleges nyilvánosságra jutása a know-how tárgyának közkinccsé válását eredményezi-e.

Ahogy azt a Szakértői Testület a felperes 1.) kérdésére adott válaszában kifejtette a periratokban foglaltak szerinti know-how a szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapul, a szabadalmi leírásban közölt ismereteket értelemszerűen magában foglalja. Ugyanakkor a szabadalmi leírásból nyerhető ismereteken túlmenő, vagyoni értékű, gyakorlati, hasznosítható ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, más szóval továbbfejlesztést jelent. **Az adott esetben tehát – a Szakértői Testület véleménye szerint – a szabadalmi bejelentés elutasítása nem zárja ki a periratokban foglalt ismeretek és tapasztalatok know-how-ként történő védelemben részesítését.**

A felperes 3.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ alapján az Ismeretnek az akkori nevén Országos Találmányi Hivatal (Megjegyzés: helyesen Magyar Szabadalmi Hivatal, MSZH) által közzé nem tett része közkinccsé válhatott-e?

Ahogy arra már a korábbi kérdésekre adott válaszok kapcsán is utalt a Szakértői Testület, a know-how relatív titkosságára (korlátozott hozzáférhetőségére) vonatkozó követelmény

teljesülése esetről-esetre vizsgálendő, azaz a közkinccsé válásnak nincs olyan szigorúan és világosan rögzített zsinórmértéke, amely a szabadalmazhatósághoz szükséges abszolút újdonság vizsgálata során értelmezhető, sőt még az üzleti titok titkossági kritériumához képest is kevésbé szigorú feltételrendszert kell alkalmazni. Egy adott megoldás, amelyet a jogosult nem kezel titkosan (a vonatkozó szabályok szerint ez csupán az üzleti titok körében követelmény), mindaddig oltalmat élvezhet know-how gyanánt, amíg az érintett szakmai körökben nem terjed el annyira, hogy korlátozott hozzáférhetőségéről már nem lehet beszélni.

Ahogy arra korábban már utalás történt, nem válik közkinccsé egy adott ismeret akkor sem, ha egyébként bárki számára hozzáférhető, de speciális szempontok szerint csoportosított, és összeállítása olyan mennyiségű munkaráfordítást igényel, amely miatt a felhasználni kívánó számára előnyösebb a kész ismeret megszerzése, mint a saját kutatásban való előállítás. Ez utóbbi esetben a know-how-t képező ismeretek és tapasztalatok nem az alapul szolgáló adatok titkossága miatt, hanem az összegyűjtésükhöz vagy a rendszerezésükhöz szükséges erőfeszítések nagysága miatt korlátozottan hozzáférhetőek.

A fentieket, valamint a gyártástechnológia összetettségét is figyelembe véve a periratokból nem derült ki a Szakértői Testület számára olyan körülmény, amely arra utalt volna, hogy az Ismeretek a vizsgált időszakban közkinccsé váltak volna.

A felperes 4.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

Az MSZH által a szabadalmi bejelentéssel kapcsolatban közzétett információhoz képest a peranyagból megállapítható, továbbfejlesztett Ismeret tartalmaz-e eltérést, többletet? Ha igen, ez a többlet know-how-nak minősül-e?

"Az MSZH által a szabadalmi bejelentéssel kapcsolatban közzétett információ" nem egyéb, mint a szabadalmi leírás. A fenti 1. kérdésre adott válaszban már leszögeztük a periratokban foglaltak szerinti know-how-val kapcsolatban, hogy az a szabadalmi leírásban közölt ismereteket *is* magában foglalja. Fogalmilag nem a "többlet", hanem a periratokban foglaltak szerinti ismeretek és tapasztalatok *összessége* minősül a törvény védelme alatt álló know-how-nak a jelen szakvélemény megállapítása szerint, azzal együtt, hogy az ismereteknek van egy közkinccshez tartozó (tehát senki által ki nem sajátítható, viszont felhasználható) része is, az, amit a közzétett szabadalmi bejelentés feltárt. Ugyanakkor nyilvánvalóan a "többlet" jelenti a továbbfejlesztést.

A Szakértői Testület véleménye szerint a továbbfejlesztés nem olyan jellegű, ami ellentmondana a szabadalmi leírásban foglaltaknak, hanem a találmány jellemzőinek körén belül jelent alkotó jellegű, gyakorlati irányú, hasznosítható ismeretbővítést.

A felperes 5.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ alapján az alperesek rendelkeztek-e a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának

módszerére, az ahhoz kapcsolódó technológiára, illetve az ilyen készítmények összetevőire, receptúrájára vonatkozó szükséges ismeretekkel, tapasztalatokkal?

A búzahús (búzafehérje alapú húspótló) termékek gyártását ténylegesen az I. r. alperes végezte a II. r. alperes megbízásából ("bérgyártás"); a kérdés tehát csak a felperes és az I. r. alperes viszonyában értelmezhető.

A felperes és az I. r. alperes kapcsolata 2003-ban kezdődött, összefüggésben a II. r. alperesi társaság megalapításával és működésének beindításával. Az I. rendű alperes 2003. évben tönkölábúzahús üzemeltetést létesített; a gyártás megkezdéséhez szükséges gépeket a felperes bocsátotta rendelkezésre. A későbbiekben gyártandó búzahús termékek kikísérletezésére, próbagyártásra került sor. A periratok között található kísérleti naplók, próbagyártási jegyzőkönyvek tanúsága szerint a búzahús termékek receptúrái és előállítási technológiájuk a felperestől származtak, és a műveletek irányítását is a felperes, személy szerint H. T. végezte. Részlet L. G. tanúvallomásából (D34):

"H. T.-vel való kapcsolatot megelőzően az I. r. alperes egyáltalán nem foglalkozott búzahús gyártással. Ez teljesen ismeretlen volt ennek a cégnek a részére. A felperes... 4-5 termék tekintetében hozta a gyártástechnológiát, ill. magát az előállításhoz szükséges gépeket is összeállította."

2004.01.21-én egészítették ki az I. r. alperes engedélyét a búzahús termékcsaládnak megfelelő termékkör előállítási engedélyével (D17). Az eredeti engedély alapján kizárólag hagyományos malomipari termékeket előállító cégtől korábban profilidegen volt a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállítása.

Ehhez képest figyelemre méltó, hogy a 2004.04.01-jén tartott hatósági üzemellenőrzés már legyártott, néven nevezett búzahús késztermékeket talált az I. r. alperes üzemében (D33), a 2004.06.21. keltű havi áruforgalmi lista (D33) pedig már az I. r. alperes által gyártott, a II. r. alperes által értékesített mennyiségeket igazolta vissza 5 különböző búzahús termékből. Az ok-okozati láncolatból nem látszik kihagyhatónak a felperes által az I. r. alperesnek átadott ismeret, tekintettel arra, hogy – a per irataiból megismerhető tények és körülmények alapján – nem mutatkozott erőfeszítés az I. r. alperes részéről a nélkülözhetetlen ismereteknek a felperestől független kimunkálása, illetve megszerzése iránt.

A fentiek alapján a kérdésre válaszolva:

A peranyagban nem található olyan információ, amely szerint az I. r. alperes a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően rendelkezett volna a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának módszerére, az ahhoz kapcsolódó technológiára, illetve az ilyen készítmények összetevőire, receptúrájára vonatkozó szükséges ismeretekkel, tapasztalatokkal; a perbeli dokumentumok és tanúvallomás alapján ennek az ellenkezője valószínűsíthető.

A felperes 6.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ alapján a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően az alperesek rendelkeztek-e ismeretekkel arról, hogy milyen gépek szükségesek a búzafehérje alapú húspótló készítmények gyártásához, illetve hogyan kell a gyártósort összeállítani az optimális gyártókapacitás létrehozásához?

A válasz a gépek és a gyártósor tekintetében is nemleges; ugyanazon megfogalmazásban és ugyanazon okfejtés alapján, mint ami az 5. kérdésre adott válasznál szerepel.

A felperes 7.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ alapján az alperesek a felperestől független más forrásból szereztek-e meg az Ismeretet, annak továbbfejlesztett változatát, esetleg maguk végeztek-e a felperestől független kísérleteket, amelyek a felperesével azonos know-how létrejöttét eredményezhette?

A peranyagban *nem* található olyan információ, amely szerint az alperesek

- akár a felperes és az I. r. alperes 2003-ban kezdődött kapcsolatát megelőző időben,
- akár a felperes és a II. r. alperes között létrejött Védjegyhasználati, találmány és know-how hasznosítási szerződés (D5) megkötésének időpontjáig (2006.02.01.),
- akár a D5 szerződés megkötésének időpontját követő időben, beleértve a szerződés megszűnését követő időt is, a keresetben megjelölt 2011.02.29. napjáig

a felperestől független más forrásból szereztek volna meg a periratokban foglaltak szerinti (a jelen szakvéleménynek a Törvényszék II.) kérdésére adott válaszában foglaltak szerint azonosítható) ismereteket és tapasztalatokat, vagy azok helyett alkalmazott – azonosítható – ismereteket és tapasztalatokat, avagy maguk végeztek volna a felperestől független kísérleteket, amelyek a felperesével azonos, vagy a helyett alkalmazott – azonosítható – know-how létrejöttét eredményezték.

Az I. r. alperes a perben mindvégig azt állította, hogy a búzahús termékeket nem a felperesi gyártási technológia alapján gyártotta és gyártja, annál is inkább, mert a felperes komplett gyártási technológiát sohasem adott át részére. Arra nézve, hogy akkor *milyen tartalmú* – az I. r. alperes által önállóan kifejlesztett, vagy pedig máshonnan megszerzett – ismeretek alapján történt a "BÚZAHÚS" termékcsalád kialakítása és a búzahús termékek gyártása (utóbb már a "BÚZAHÚS" védjegy használata nélkül), a per anyagában nem lelhetők az alperesektől származó bizonyítékok és információk.

A felperes 8.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ alapján a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően az alpereseknél dolgozott-e olyan munkavállaló, aki - a felperestől függetlenül - az Ismerettel, illetve annak továbbfejlesztett változatával rendelkezett?

A felperes 5.) és 6.) kérdésére adott válasz lényegi tartalmát megismételve: a peranyagban nem található olyan információ, amely szerint az I. r. alperes a felperessel létrehozott

jogviszonyt megelőzően rendelkezett volna a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának módszerére, az ahhoz kapcsolódó technológiára, illetve az ilyen készítmények összetevőire, receptúrájára, valamint az ilyen készítmények gyártásához szükséges gépekre és a gyártósor összeállítására vonatkozó szükséges ismeretekkel és tapasztalatokkal.

A Szakértői Testület fenti megállapításának – az ezzel kapcsolatos tények és körülmények összességén belül – az volt az egyik alapja, hogy a tanúvallomások és a per egyéb iratai sem név szerint, sem beosztás szerint nem utaltak olyan személyekre, akikkel szemben képzettségük, illetve korábban megszerzett ismereteik és tapasztalataik alapján (tényleges munkaköri feladataik ismerete nélkül, legalább feltételezhetően) elvárható lett volna a "BÚZAHÚS" termékcsalád önálló, *a felperestől független kialakítása*, és a termékek gyártásához szükséges komplex technológiai feltételrendszer önálló, *a felperestől független megteremtése*.

A felperes 9.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ - így különösen L. G. és H. I. tanúvallomása alapján - megállapítható-e, hogy ki vett részt kreatívan, szellemi alkotóként a továbbfejlesztett Ismeret kidolgozásában? A gyártási próbák során kapott instrukciók végrehajtása ilyen kreatív tevékenységnek minősül-e?

A peranyagban található információ arra utal, hogy a felperes által átadott ismereteknek és tapasztalatoknak meghatározó szerepük volt a "BÚZAHÚS" termékek kimunkálásában és üzemszerű gyártásuk lehetővé tételében. A csatolt dokumentumokból és egyes tanúvallomásokból az tűnik ki, hogy személy szerint H. T. volt az, aki *biztosan részt vett* szellemi alkotóként a saját találmányán alapuló, gyakorlati irányú, hasznosítható ismeretbővítést eredményező, termékekre és előállítási technológiájukra vonatkozó ismeretanyag kifejlesztésében, és ő volt a kísérletek és próbagyártások műveleteinek szakmai irányítója az I. r. alperes üzemében. Ugyanakkor nem állapítható meg, hogy a termék- és technológiafejlesztés folyamatában különböző minőségben részt vett más személyek közül kinek a munkája jelentett kreatív hozzájárulást, mi volt az, és melyik időszakra tehető. H. I. tanúvallomásában (D34) úgy nyilatkozott, hogy *"mindaddig, amíg H. úr ott volt, a termék tekintetében az ő szava döntött, ő volt a meghatározó"*.

Általánosságban kijelenthető, hogy a gyártási próbák során kapott instrukciók végrehajtása nem minősül kreatív tevékenységnek.

A felperes 10.) kérdése és a Szakértői Testület válasza a következő:

A peranyagban található információ alapján az Ismeret, illetve annak továbbfejlesztett változata mekkora vagyoni értékkel rendelkezik? Mi a magyarázata annak, hogy (i) a felek az Ismeretre, illetve annak továbbfejlesztett változatára szerződéses jogviszonyt alapítottak, amelyet az alperesek évekig nem kérdőjeleztek meg, és ami alapján fizetési kötelezettséget

vállaltak; (ii) az alperesek az Információ továbbfejlesztett változatát a felek közötti jogviszony megszűnését követően is évekig hasznosították?

A periratokban foglaltak szerinti ismeretek és tapasztalatok vagyoni értékének megállapításával kapcsolatos – közgazdasági elemzést, piacértékelést, illetve adott esetben az árképzési módszerek ismeretét igénylő – kérdés nem minősül iparjogvédelmi kérdésnek. Ezért e kérdés tekintetében a Szakértői Testület hatáskör hiányában nem tud állást foglalni.

Ugyancsak hatáskör hiányában nem tartja megválaszolhatónak a Szakértői Testület a kérdésnek azt a részét, amelyik az alperesek magatartásának magyarázatára irányulna. Az alperesek perbeli nyilatkozataikban mindvégig azt állították, hogy a búzahús termékek gyártása nem a felperesi gyártási technológia alapján történt. Az ennek ellenében a felperes által felhívott tényeket irrelevánsnak minősíteni, úgyszintén a felperes által valószínűsített körülményeket el nem ismerni az alperesek joga és felelőssége; a motiváció latolgatása nem iparjogvédelmi kérdés.

ÖSSZEFOGLALÁS

A Szakértői Testület az alábbiakban összegzi a szakvélemény készítésére irányuló megkeresésben foglalt kérdésekre vonatkozó megállapításait.

I.) A periratokban foglaltak szerinti, szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapuló know-how olyan – alkotó jellegű tevékenység eredményének tekinthető – gyakorlati ismereteket és tapasztalatokat foglal magában, amelyek búzafehérje alapú hússzerű termékekre és előállítási technológiájukra vonatkoznak.

A D5 hasznosítási szerződés tárgyát képező know-how magában foglal:

- műszaki ismereteket és tapasztalatokat (a találmány szerinti eljárásra épülő gyártástechnológia megvalósításához szükséges, illetve azt elősegítő ismereteket és tapasztalatokat: terméksor összeállítása, az egyes termékek receptúrái, technológiai utasítások, berendezések típusának és kapacitásának megadása, elrendezésük meghatározása, próbák és minőségellenőrzések utasításai), valamint

- a termékek üzemszerű előállításához szükséges, illetve azt elősegítő gazdasági, illetve szervezési jellegű ismereteket és tapasztalatokat.

A "BÚZAHÚS" termékcsalád kialakítása, az egyes termékek receptúrái, a technológiai utasítások, a szükséges berendezések jellemzőinek meghatározása (a "BÚZAHÚS" termékeket gyártó üzem komplett berendezése), a "BÚZAHÚS" termékcsalád gyártásához szükséges anyagok listája a beszerzési forrásokkal lehetővé tették, illetve jelentősen elősegítették az egyes – eltérő paraméterekkel rendelkező – "BÚZAHÚS" termékek üzemszerű előállítását.

A Szakértői Testület véleménye szerint a know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok tartalma beazonosítható és átadásuk megtörténte megállapítható.

Alappal valószínűsíthető, hogy a "BÚZAHÚS" termékek I. r. alperes üzemében ténylegesen megtörtént előállítás – legalább részben – a felperes által átadott ismereteken és tapasztalatokon alapult.

II.) A Szakértői Testület megállapította, hogy a per tárgyát képező know-how olyan – döntően műszaki, kisebb részben üzleti és szervezési – vagyoni értékű ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, amelyek a perbeli iratokból – és csakis azokból – megismert információk alapján nem váltak közkinccsé.

Mivel a know-how szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapul, helyénvaló olyan módon is minősíteni, hogy a szabadalmi leírásból nyerhető ismereteken túlmenő, alkotó jellegű tevékenység eredményének tekinthető, hasznosítható ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, más szóval továbbfejlesztést jelent.

III.) A Szakértői Testület álláspontja szerint – a törvényi rendelkezésekkel összhangban – az ismeretanyag abban az esetben éri el a szellemi alkotásokhoz a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján fűződő védelem szintjét, ha

- alkotó tevékenység eredménye olyan értelemben és mértékben, hogy az ismeret kifejlesztését, illetve a meglévő korábbi ismeretekből, tapasztalatokból történt leszűrését (szintetizálását) jelenti;

- az ismeretanyagban foglalt ismeretek és tapasztalatok gazdasági, műszaki, vagy szervezési jellegűek;

- gyakorlati, hasznosítható ismeretek és tapasztalatok;

- a hasznosításukat megkezdték vagy tervbe vették

- de nem váltak még közkinccsé, és

- vagyoni értéket képviselnek.

A Szakértői Testületnek – a per irataiból és csakis azokból megismerhető tények és körülmények alapján – az a véleménye, hogy a perbeli know-how tárgyát képező ismeretek és tapasztalatok tekintetében a szellemi alkotásokat a Ptk. 86. §-ának (4) bekezdése alapján megillető védelem valamennyi feltétele teljesül.

IV.) A Szakértői Testület leszögezte, hogy mivel a know-how szabadalmaztatásra bejelentett találmányon alapul, értelemszerűen a szabadalmi leírásban közölt ismereteket *is* magában foglalja, de azokhoz képest többletként alkotó jellegű tevékenység eredményének tekinthető vagyoni értékű, gyakorlati, hasznosítható ismereteket és tapasztalatokat tartalmaz, ami továbbfejlesztést jelent. Fogalmilag nem a "többlet", hanem a periratokban foglaltak szerinti ismeretek és tapasztalatok *összessége* minősül a törvény védelme alatt álló know-how-nak a jelen szakvélemény megállapítása szerint, azzal együtt, hogy az ismereteknek van egy közkinccshez tartozó (tehát senki által ki nem sajátítható, viszont felhasználható) része is, az, amit a közzétett szabadalmi bejelentés feltárt. Ugyanakkor nyilvánvalóan a "többlet" jelenti a továbbfejlesztést. A Szakértői Testület véleménye szerint a továbbfejlesztés nem olyan

jellegű, ami ellentmondana a szabadalmi leírásban foglaltaknak, hanem a találmány jellemzőinek körén belül jelent ismeretbővítést.

V.) A know-how mint a gazdasági, műszaki vagy szervezési jellegű ismereteket a vonatkozó jogszabályok, valamint a bírói gyakorlat alapján megillető védelem fogalmi elemei nem azonosak a találmányok Szt.-ben rögzített szabadalmazhatósági feltételeivel.

VI.) A periratokból nem derült ki a Szakértői Testület számára olyan körülmény, amely arra utalt volna, hogy az Ismeretek a vizsgált időszakban közkinccsé váltak volna.

VII.) A peranyagban nem található olyan információ, amely szerint az I. r. alperes a felperessel létrehozott jogviszonyt megelőzően rendelkezett volna a búzafehérje alapú húspótló készítmények előállításának módszerére, az ahhoz kapcsolódó technológiára, illetve az ilyen készítmények összetevőire, receptúrájára, valamint az ilyen készítmények gyártásához szükséges gépekre és a gyártósor összeállítására vonatkozó szükséges ismeretekkel és tapasztalatokkal.

VIII.) A peranyagban nem található olyan információ, amely szerint az alperesek a felperestől független más forrásból szerezték volna meg a periratokban foglaltak szerinti ismereteket és tapasztalatokat, vagy azok helyett alkalmazott – azonosítható – ismereteket és tapasztalatokat, avagy maguk végeztek volna a felperestől független kísérleteket, amelyek a felperesével azonos, vagy a helyett alkalmazott – azonosítható – know-how létrejöttét eredményezték.

IX.) A tanúvallomások és a per egyéb iratai sem név szerint, sem beosztás szerint nem utaltak olyan személyekre, akikkel szemben képzettségük, illetve korábban megszerzett ismereteik és tapasztalataik alapján (tényleges munkaköri feladataik ismerete nélkül, legalább feltételezhetően) elvárható lett volna a "BÚZAHÚS" termékcsalád önálló, *a felperestől független kialakítása*, és a termékek gyártásához szükséges komplex technológiai feltételrendszer önálló, *a felperestől független megteremtése*.

X.) A csatolt dokumentumokból és egyes tanúvallomásokból az tűnik ki, hogy személy szerint H. T. volt az, aki biztosan részt vett szellemi alkotóként a saját találmányán alapuló, gyakorlati irányú, hasznosítható ismeretbővítést eredményező ismeretanyag kifejlesztésében, és ő volt a kísérletek és próbagyártások műveleteinek szakmai irányítója az I. r. alperes üzemében. Ugyanakkor nem állapítható meg, hogy a termék- és technológiafejlesztés folyamatában különböző minőségben részt vett más személyek közül kinek a munkája jelentett kreatív hozzájárulást, mi volt az, és melyik időszakra tehető. Általánosságban kijelenthető, hogy a gyártási próbák során kapott instrukciók végrehajtása nem minősül kreatív tevékenységnek.

XI.) A peranyagban foglaltak szerinti ismeretek és tapasztalatok vagyoni értékének megállapításával kapcsolatos – közgazdasági elemzést, piacértékelést, illetve adott esetben az árképzési módszerek ismeretét igénylő – kérdés nem minősül iparjogvédelmi kérdésnek. Ezért e kérdés tekintetében a Szakértői Testület hatáskör hiányában nem tud állást foglalni.

Ugyancsak nem iparjogvédelmi kérdés, így nem tartozik a Szakértői Testület hatáskörébe az, hogy az alperesek motivációit vizsgálja a felperes által vitatott álláspontjuk kapcsán.

Dr. Németh Gábor, a tanács elnöke

Kürtös József, a tanács előadó tagja

Dr. Cserhátiné dr. Füzesi Krisztina, a tanács szavazó tagja